

De Huisman

Door Frans Busschots

Decor: tafel met telefoon en ruimte voor huiselijke toestellen, ... tegen een zijmuur een zetel en een kast met spiegel.

In de vroege namiddag komt ingenieur Frank Vercauteren vroegtijdig van zijn werk terug in huis. Hij is een echt typetje: met hoed, keurig gekleed, een aktentas en een houding die voornaamheid uitstraalt.

(Frank op van achter links, zet aktentas op de tafel) Het is hier maar triestig. Geen kat thuis. En als er een kat moest in huis zijn? Zou dat een verschil maken? Neen, natuurlijk niet. Geen kat is geen kat. (naar de zetel toe, kijkt naar vooraan, boven de hoofden van het publiek) Ja, geen kat in huis. Maar dat wist ik toch. Allé, als ik er goed over nadacht? Ja, zeker. Maar de laatste tijd is denken moeilijk geworden. Iedereen wil mij maar goede raad geven. Natuurlijk alleen goede raad. (luider) Slechte raad bestaat immers niet. Wel goede raad die later slecht uitvalt. Met een slecht resultaat. Maar daar kan men later altijd nog een draai aan geven. Het is te zien hoe men iets bekijkt. En wie probeert zijn gelijk te krijgen.

(Zet zich in de zetel) Ik kom de ingenieur en chef tegen bij het wisselen van de lift naar atelier vier. Hij heeft het als altijd heel druk. Tussen zijn halfgeopende ogen en zijn lange wimpers kijkt hij vluchtig naar mij. "Ben je er nog, Frankie? Ik dacht dat je thuis al aan het oefenen was. Oefenen baart kunst, Frankie. Alles is toch geregeld? Misschien zie ik je nog wel eens in een Delhaize of zoiets. Denk er aan: rode ajuin is pittiger van smaak." En weg was hij. (recht, naar de tafel met zijn aktentas toe) Voor mij mocht hij gerust krampen in beide benen tegelijk krijgen. En nog op andere plaatsen. En bepaalde zaken nooit meer kunnen. Hij heeft mij jarenlang gedwarsboomd. Mijn voorstellen werden altijd aanvaard. Alleen tijdens de directievergaderingen was hij er precies 100% tegen, maar nadien werd alles netjes uitgevoerd, zoals ik het voorstelde. Alleen: het mocht niet van mij komen. Hij moest de pluimen op zijn hoed kunnen steken. Op zijn hoofd zonder haar, bedoel ik.

Eigenlijk had hij al jaren moeten gepensioneerd zijn, maar dan was ik waarschijnlijk de grote baas en dat kon natuurlijk niet. Ik ben vroeger met Els getrouwd en hij greep er netjes naast. Dat kon hij niet verkroppen. En, toegegeven: ik liet hem altijd de mooiste vakantiekiekiejes zien met Els natuurlijk langs de schoonste kanten bekeken. En dat was de moeite.

(zet zich terug in de zetel) Maar nu heeft hij mij goed zitten. Alles is volgens de geldende wetgeving gegaan. Hij wilde van mij af zijn. En gelijk had hij, ja. Hij had gelijk. Wie macht heeft moet ze gebruiken. En in het bedrijfswereldje is dat gebruikelijk.

Misschien had ik hem moeten zeggen dat Els niet meer bij mij woonde. Sinds gisteren. Precies alsof zij het aanvoelde dat er wat boven mijn hoofd hing. Neen, dat kon ze van hem niet vernemen. Neen.

Wat als Els terugkomt? Mag ze terugkomen? (recht, naar kast met spiegel) Mag ze terugkomen, Frank? Toe, Frankie, antwoord nu eens! (praat tegen zichzelf) Frankie, wat zou ze hier nog komen doen? De kinderen zijn de deur uit en de huishoudster is met Els meegegaan. Wat heeft ze hier al die jaren gedaan? Koffie gedronken met de huishoudster en gewinkeld met rijke vriendinnen,...

(telefoon gaat) Neen, niet voor mij. Ik heb een GSM. En vandaag moet ik niemand meer hebben. Ik leef niet meer op deze wereld. (kijkt naar telefoon die nog rinkelt) Wel, wel, wie zou dat kunnen zijn? Waarschijnlijk verkeerd verbonden: dan moet ik zeker niet opnemen. Als ik niet opneem dan moet de persoon aan de andere kant van de lijn niets betalen. (klopt op de telefoon die even later stopt met bellen) Dat is de moderne techniek, zie je!

(telefoon rinkelt opnieuw) Wat nu weer. Iets zegt mij dat ik nu moet opnemen. Maar waarom? Els die vraagt of ik de kat al eten gegeven heb?

Els? Als zij het is, dan zal ik haar eens de huid volschelden. Sinds de kinderen uithuizig zijn deed ze vrijwilligerswerk bij de Bond Zonder Naam. Zo met halve dagen, zodat er nog winkeltijd overbleef.

(gaat terug voor de spiegel staan) Wat moet ik doen, Frankie? Neen, ik heb vandaag mijn goed werk als kabouter nog niet gedaan. Oké.

(telefoon op) Hallo met Frankie! Ha, jij bent het ...Anja? Je hebt me vandaag niet gezien en wilt weten wat je morgen moet doen? Je bent vogelvrij, Anjaatje. Vogelvrij. Ik kom nooit meer naar het directiegebouw. Het is voorbij. Je zult me nooit meer zien, tenzij, ...jij bent toch niet gekoppeld, is het niet? Ja, ik bedoel of je nog vrij bent. Els is er niet meer. Ze is er uitgetrokken met de huishoudster, neen, ik denk niet dat ze samen aan een soort moderne yoga doen. Ja, dat bedoel ik. Als je moest vrij zijn dan konden we misschien wel samen over het een en ander overleggen, ja, dat wil ik zeggen. Maar ik ben ook ontslagen bij de firma. Natuurlijk dat ik nog gemakkelijk werk zal kunnen vinden, maar: ik zoek geen werk. Huisman, zegt je dat iets? Ik ga leren koken. Dan weet ik tenminste wat ik eet. Ik overval je met die nieuwe situatie. Dat was ook mijn bedoeling. Overvallen. Dan komen je hersenen plotsklaps in actie. Wat was je antwoord nu ook weer? Je weet niet wat zeggen? Dat heb ik vandaag ook al een paar keren meegemaakt. Je zult er toch over nadenken. Dat is prima. Tot dan! Nadenken. (telefoon neer, zet zich).

Als man alleen ben je een sukkelaar als je het zelf wilt. (naar de spiegel) Kop op, man! Er zijn meer vrouwen die alleen leven dan je denkt. En vrouwen koken graag. Je zou zo nu en dan eens hier en daar gaan eten. Plaats een aankondiging in een computerclubje en kies dan maar uit. En vergeet vooral niet te zeggen wat je graag eet en naar waar je graag op reis wil gaan. Er zijn van die vrouwen die veel geld hebben. Meer dan je denkt. Rijk gescheiden of rijke weduwen. Alimentatie, zegt dat woord je niets? Dat is een vaste bron van inkomsten en meestal voor jaren gewaarborgd. Gescheiden of weduwe? Uiteindelijk is dat allemaal hetzelfde. Als je maar je bankkaart niet hoeft te gebruiken. Begin vooral niet met zo een jong ding of iemand die zich als jong wil voordoen. Ervaring, man. Dat is belangrijk. Het klappen van de zweep kennen. Niet twijfelen, ervaring!

En over seks moeten ze mij niet beginnen lastig te vallen. Komaan zeg, van dat liedje ken ik alle refreinen en strofen die vals klinken. En wat energie dat je daar niet in steekt. Soms moet je nog je broek uittrekken en wat later moet je alles terug in de plooi krijgen.

Gewoon lekker eten en nadien een verstandig gesprek. Praten over de economie en cumuluswolken. Weet je wat? Ik ga voor deze avond een lekker etentje klaarmaken. Iets speciaals, iets dat nog niet gegeten is.

(zet dynamisch zijn aktentas weg, haalt wat kookboeken uit de kast en legt ze op de tafel. Neemt een dik kookboek vast.) Dat is eten en drinken. Wie schrijft er nu zo een dik boek? (bladert in boek) Dat is allemaal lekker. En duidelijk aangeduid. Hier begint mijn nieuw leven. (kijkt rond, even af en dan terug op met zijn pyjamavestje en doet dit aan) Een kok moet gekleed zijn, natuurlijk.

(telefoon gaat, Frank kijkt naar de telefoon, naar de kookboek. Neemt toch de telefoon op) Ja, met wie? Ben jij het, ...Anjaatje? Wanneer kom je bij mij wonen? Je mag in dezelfde put liggen waarin mijn Elsje zo graag lag. Dan heb ik geen last van jou en alleen maar de lusten. Wat? Je komt niet? Waarvoor bel je dan? De grote baas vraagt of ik de plannen van het project AKF22 wil opsturen, met de computer. Want op de computer vindt hij er niets van. Luister eens Anja, dit project heb ik thuis gemaakt en uitgewerkt, zoals alle projecten trouwens. En zoals je weet: al wat je thuis doet brengt auteursrechten op voor de maker. De firma kan de rechten kopen, als de baas geld genoeg heeft. Dag, Anja! (legt telefoon neer) Wat denkt die kalkoen! En die Anja heeft mij diep ontgoocheld. Zoiets doe je toch niet?

Laten we beginnen met de sausen. Dat moet gemakkelijk zijn. Alle vrouwen kunnen het en waarom ik niet. Ik ben toch ingenieur, zeker! Er zijn maar twee basisgrondstoffen: water en melk. Verder is er ajuin: gewone Hollandse en van die rode, die aan rode bieten doet denken. En vetstof, natuurlijk. Het mag niet aan de pan blijven plakken. En vetstof heb je maar twee soorten: natuurlijke en een soort gecondenseerde olie van geplette vruchten. En dan? Zou ik er mij niet doorslaan? Komaan zeg. Ik word nog chef-kok.

(GSM gaat) Dat is zeker een intellectueel, neemt op) Ja. Zeg het maar. De grote baas wil mij terug hebben. Ik wist niet dat hij zo verstandig was. Zeg, Anja, Ik ben deze avond alleen, helemaal alleen. Kom je? Je laat nog iets weten. Prima. (GSM in binnenzak)

Waar waren we gebleven? (kijkt in dik boek) De sausen: de bechamelsaus, tomatensaus, currysaus, champignonsaus, melkajuinsaus, zwiebelsaus, en ...En waarmee moet je beginnen als je saus maakt? Met vetstof in de pan of kookpot? Neen. Altijd als je een nieuw potje of panneke pakt moet je met water beginnen. Eerst de afwas van vorige week doen en dan met vetstof en andere rommel. Dat is toch logisch?

Aardappelen. Gewoon koken in water. En als er schuim op het kookvocht komt te "broebelen", dan zijn ze bijna klaar. Eenvoudig, toch? En groenten kuisen? Dat doe je zoals je dat aanvoelt. Als het kraakt tussen de tanden, dan was je even te vlug met het kookproces. Eenvoudig toch?

(Telefoon gaat, Frank neemt op) Hallo? Els! Maar lief kind toch! Heb je geen verkeerd nummer gedraaid? En wat kan ik voor je doen? Neen, ik ben niet kwaad. Neen. En waarom zou ik? Heb je al terug aangepapt met de dikke poep? Je hebt hem wel gezien, ja. En ik ben ontslaan. Ik ben werkloos. Een steringenieur die ontslagen wordt. Ik word chef-kok. Ja, wat wilde je ook weer zeggen? Dat ik niet mocht vergeten de kat eten te geven en niet van die hondenblokjes geven. Van die zak met een lachende kat op. Dat snap ik wel. En kom je nog ooit terug? Denk eraan dat het volgende week terug koud weer wordt. En iedereen heeft het toch graag een beetje warm, niet? Allé, het ga je goed! (telefoon neer) Ik wist niet dat wij een

kat hadden? Is dat ook het werk van een huisman? Ik denk dat het dit soort dingen is dat tot overbelasting kan leiden. En dan achteraf die haren van katten en honden op zetels en kleding.

Ik ga twee kreeften kopen. Eentje om te leren koken en eentje om op te eten. Zo is het heerlijk verdeelt. Wacht eens, zou die lieve poes van ons geen kreeft mogen? Een kat van een ingenieur mag toch iets beter eten dan hondenbrokjes of kattenblokjes: kreeft!

(zet zich in de zetel, plechtig) Ik heb een belangrijke beslissing genomen. Een momentje geleden: ik ga een kookboek schrijven. Uit iedere boek neem ik een kort tekstje en ik vraag een fotograaf, meer moet toch niet. En met het geld dat ik daarmee verdien trek ik naar Marokko en neem erpacht op twee vrouwen. Dat moet kunnen!

Koken is goed, maar alleen, zo helemaal alleen zitten. En eigenlijk de afwas voor een of twee personen is toch hetzelfde.

(de huisbel gaat, stevig lawaai) Wie kan dat zijn? De facteur? Neen die komt in de voormiddag, als het een beetje meezit. Zou het mijn baas, ex-baas, mijnheer dikke poep niet zijn? Neen, zoveel beweging doet die niet. Dan moet het een vrouw zijn. Eentje of twee. Misschien moet ik niet naar Marokko gaan. Misschien is het iemand die weet waar die zak met de lachende poes staat.

(naar het publiek toe) Zal ik openmaken? Wachten jullie nog even, dan weten jullie ook wie er belletje trek doet. Tot zo dadelijk!

(Frankie stapt naar achteraan, midden van het podium en licht gaat langzaam uit)

Frans Busschots